

Toon v. d. Berg „met zijn ploeg“ uit om en bloc tot het N.V.V. toe te treden.

Laat men toch eerlijk toegeven, dat zoals wij het hier stellen, het van a tot z juist is. Laat men nu alle partij-politiek eens een ogenblik opzij zetten en erkennen, dat al dat geharrewar in de E.V.C., dat deze onverkwikkelijke strijd om de macht de doodsteek toebrengt aan de strijd van de arbeidersklasse tegen, het kapitalisme. Het gaat hier reeds lang niet meer om een strijd voor of tegen fusie. Neen, het gaat er hier om „welke partij zal in de E.V.C. het apparaat beheersen“. En aan deze strijd wordt het arbeidersbelang opgeofferd.

En zelfs, en zo willen we het dan ook nog stellen, al mocht men tot een compromis komen, een compromis waartoe men wederzijds onder de druk der omstandigheden over zal moeten gaan, zelfs dan heeft men nog verloren. Het vertrouwen der arbeiders in eigen organisatie is weg en men zal het compromis met gerechtvaardigd wantrouwen bezien, in de verwachting, dat de strijd, wanneer de omstandigheden voor één der partijen misschien weer wat gunstiger zal zijn, opnieuw zal ontbranden. De demoraliserende invloed van deze strijd zal blijven doorwerken, teruggang zal men nog nauwer nood tegen kunnen houden.

We doen daarom een hartstochtelijk en dringend beroep op alle goedwillende en strijdwillende arbeiders in en buiten de E.V.C. Houdt hoog de arbeiders-eenheid! Laat deze niet uit elkander rukken! Versplintering is de beste voedingsbodem voor elke parlementaire-politieke partij, juist deze versplintering verschaft hen de gelegenheid deze voor hun eigen partij-politieke doeleinden te benutten. Doorziet dit en weet u er tegen te verweren. Beseft echter tegelijkertijd, dat een werkelijke strijdeenheid door u zelf geformeerd zal moeten worden. En werkelijke eenheid kan er slechts zijn op basis van de bedrijven. Daar hebt gij allen dezelfde gemeenschappelijke belangen. Daar hebt gij allen slechts één gemeenschappelijke vijand. Het kapitalisme, dat u uitbuit en steeds weer in uw rechten beknot. Kiest in de bedrijven uw eigen vertrouwenslieden, kiest de besten en vertrouwdsten uit uw midden en organiseert zelf uw eigen verzet, als in de beste dagen van een groeiende E.V.C., toen deze nog niet het toneel van elkander bestrijdende parlementariërs was.

Er heerst groeiende ontevredenheid in de havens. Telkens stuurt men u weer met een kluitje in het riet. De machtige havenbaronnen kunnen dit en durven dit omdat zij weten, dat gij niet één zijt.

De toestanden in de bouwvakken schreeuwen om verzet. Het verdeel en heers, door middel van het geraffineerde tariefstelsel is de gebruikelijke methode. Het kan alweer alleen daardoor in toepassing worden gebracht, omdat men een strijdbare eenheid afwezig weet.

Vormt daarom dan ook deze strijdeen-

heid! Vormt uw kernen in de bedrijven! Organiseert onder eigen leiding de zo noodzakelijke strijd en staat niet toe, dat wie dan ook daarvan de leiding overneemt! Dit zult gij zelf moeten doen!

Alle macht aan de arbeidersklassen!
Alle macht aan de bedrijfscomité's!!!

VOLKSMISLEIDING

Het democratisch-socialistisch dagblad „Het Vrije Volk“ heeft gemeend het volgende bericht in een speciale omligning te moeten opnemen.

Geen sandalen..... liever officiersstokjes!

Wegens lederegebrek kan het Rijksbureau voor Huiden en Leder de productie van bonvrije ledersandalen op ruimere schaal niet toestaan. Deze worden uit inferieure ledersoorten gemaakt. In dit verband doet het wel wat eigenaardig aan te vernemen, dat hetzelfde Rijksbureau wel de nodige grondstoffen beschikbaar stelt voor het vervaardigen van..... officiersstokjes, die niet zoals in Engeland uit een eenvoudig bamboestokje bestaan, maar hier met prima leder overtrokken moeten worden.

Het gaat hier maar om een slordige 20.000 stuks!

Dit berichtje is zo opvallend in de krant geplaatst om de arbeiders de bedriegelijke voorstelling te geven als zouden de democratisch-socialisten de eis stellen, dat sandalen voor de arbeiders in plaats van stokjes voor officieren geproduceerd dienen te worden.

Maar geen enkel democratisch-socialistisch volksvertegenwoordiger heeft tegen de begroting van oorlog en marine gestemd. Deze lieden verkozen dus namens hun kiezers officiersstokjes boven sandalen.

HET JOODS TEHUIS.

Naar ve-luidt, schijnen reeds tien oplossingen aan de hand te zijn gedaan, waaruit de Palestina-commissie een aanbeveling voor de Algemene Vergadering der Verenigde Naties zou moeten samenstellen. Deze oplossingen komen tenslotte allen op ongeveer hetzelfde neer. Zelfstandige staten, onder vreemde opperheerschap; indien niet direct van een andere staat, dan toch indirect en wel door economische dwang van door staten beschermde olieconcerns.

Bij geen der oplossingen die alle van Anglo-Amerikaanse zijde komen wordt gerept over de mogelijkheid tot vestiging van joden in de joodse sovjet-republiek „Birobidzhan“, welke zeer dun bevolkt is en 2 keer zo groot is als Palestina. Naar onze mening zou nog als elfde oplossing voorgesteld moeten worden, dat alle Arabische grootgrondbezitters en de westerse „democratische“ grote mogendheden de handen van Palestina af trek-

ken en het aan de joodse en arabische werkers overlaten het probleem zelf op te lossen. Dat het dan geen probleem van betekenis meer zou zijn, wordt wel bewezen door de (volgens een A.N.P.-radiobericht) thans optredende stakingen van joodse arbeiders, waarbij hun arabische klassegeloten deze strijd door solidariteitsstakingen ondersteunen.

Indien evenwel de arbeidersklasse zich haar macht bewust zal zijn en in een proletarische revolutie het lot in eigen handen neemt, zal het anti-semietisme en dergelijke kapitalistische rassenwaanzen verdwenen zijn. Dan kan er geen Palestina-conflict bestaan en zal dan ook de joodse arbeider overal ter wereld een Tehuis kunnen vinden.

KAPITALISTISCHE WANORDE.

Naar aanleiding van de berichten over het z.g. doordraaien op de veiling te Venlo van grote hoeveelheden spinazie, die de minimumprijs van 8 cent per kilo niet konden opbrengen en dus naar de mestvaalt verhuisden, zegt de Nw. Apeld. Crt. terecht onder meer het volgende: „het heeft op ontstellende wijze de verwording“ welke de Europese beschaving naar een volslagen débacle dreigt te voeren, geïllustreerd. Het zal wellicht niet de eerste reactie zijn van velen, die het gebeurde uitsluitend in zijn economisch aspect beoordelen. Deze kant van de zaak is inderdaad uitermate belangrijk en wij dienen er dus enige kanttekeningen bij te maken. Maar voorop zij hier gesteld, dat wij, dieper beschouwd, te maken hebben met een probleem van zedelijkheid, met een exces van in wezen nihilistische verwording.“

De kapitalistische verhoudingen waar- onder we leven en waarvoor we bereid moeten zijn op hoog bevel te sterven, laten niet toe, dat de Nederlandse huismoeders de groenten kunnen kopen tegen voor hen redelijke prijzen, terwijl miljoenen slachtoffers van het Hitlerregiem doodhonger en wij hebben hierop maar één antwoord:

Weg met het kapitalisme, in welke vorm het ons ook verdrukt.

Alle macht aan de arbeidersraden; een gemeenschap van vrije en gelijke producenten en consumenten.

Eerst dan zal de productie op de behoefte kunnen worden ingesteld en is „overproductie“ naast „onderconsumptie“ onbestaanbaar.

7 JUNI 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 23

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 165797 te Ajdam

Wereldpolitiek van de dollar.

Het is nu ruim een jaar geleden, dat Churchill in zijn geruchtmakende rede te Fulton groot blies tegen Rusland. Die rede was klaarblijkelijk bedoeld als een waarschuwing aan Rusland, want ze werd gehouden in Amerika met voorkennis van President Truman en door een politicus van eerste rangs formaat, maar — Churchill had geen officiële functie meer. Aanbevolen werd een vastbesloten politiek van niet-toegeven aan welke eisen van Rusland ook, van weerstand bieden aan de Russische expansie en zijn politieke infiltratie door het „communisme“, want de Russen geven alleen gehoor aan de taal der macht. Aldus Churchill.

Een jaar lang heeft Amerika nu deze taal van de macht gesproken. Wat Churchill eerst niet-officiële mocht verkondigen, is gaandeweg tot de officiële taal van de Amerikaanse regering geworden en men heeft niet nagelaten om duidelijk te maken, dat men zijn geweldige macht — tot en met de atoombom — zou willen gebruiken om de Russen als het moest, tot rede te brengen. Maar het is gebleken, dat Rusland wel deze taal verstaat en er toch niet toe gebracht kon worden, dat het zich aan de regelen van het democratisch kapitalistische spel onderwierp. Het volgde zijn eigen ontwikkeling van machtsuitbreiding, omdat het niet anders kon.

De tijd waarin men Rusland trachtte te waarschuwen, kan men rustig als verleden tijd beschouwen. Op de vier-mogendheden-conferentie in Moskou werd duidelijk, dat Rusland zijn eigen weg gaat; dat het in de landen die door zijn troepen zijn bezet een zeldzame politieke en economische ordening aan het opbouwen is als in Rusland zelf en dat het verder, door middel van de met Moskou verbonden communistische partijen, in de landen buiten dit gebied zijn invloed tracht uit te breiden.

Het laatste voornamelijk treft de zwakke plek in het kapitalistisch-democratische systeem der westerse landen. De groeiende ontevredenheid over het uit-

blijven van sociale en economische verbetering na de oorlog maakt de massa's als het ware rijp voor de „infiltratie met communistische ideeën“.

Het gevaar is niet denkbeeldig dat dit zou kunnen leiden tot een politiek, die zijn ruggesteun in Moskou vindt. Het is daarom te begrijpen, dat de machthebbers van het kapitaal in Amerika niet langer meer lijdelijk willen toezien, nu zij bovendien tot de overtuiging zijn gekomen, dat een overeenkomst met Rusland niet tot stand is te brengen. De parlementaire methode in het raam van de U.N.O. heeft gefaald, de waarschuwing heeft geen resultaat gehad en nu gaat Amerika ook zijn eigen weg.

Deze weg werd reeds ingeslagen met de bekende rede van Byrnes (toen nog minister van buitenlandse zaken van de U.S.A.) te Stuttgart, waarin deze openbaar maakte, dat zijn land in het door Amerikaanse troepen bezette Duitse gebied tot nieuwe politieke en economische maatregelen zou overgaan, zonder er verder acht op te slaan wat Rusland in het door Russische troepen bezette deel zou willen doen. Het is bekend, dat Engeland en Frankrijk zich bij deze houding aansloten en in ieder geval tot een belangrijke verbetering in het onderlinge verkeer tussen de zones in het Westen en Zuid-Westen van Duitsland kwamen. Amerika is nu vastbesloten deze zelfstandige weg overal te volgen, al wordt er dan ook niet zoveel ruchtbaarheid aan gegeven.

Het kernstuk van deze politiek vormt ongetwijfeld het tot stand brengen van de Verenigde Staten van Europa.

Wij herinneren ons, dat Churchill kort na zijn rede te Fulton de vorming van de Verenigde Staten van Europa als tegenwicht tegen de Russische invloed,

Uit de inhoud:

1. Strijd in Indonesië?
2. Van de Maankant.
3. Reclassering.

heeft voorgestaan. Toen gaf de pers aan dit plan niet veel kans van slagen, temeer daar men de hoop niet wilde opgeven ook Rusland in het plan van een internationale ordening te kunnen betrekken. Van deze hoop is niet veel overgebleven zodat wat toen een gewichtige reden tegen de Verenigde Staten van Europa was, nu evenzeer er vóór zou kunnen spreken.

Maar het voornaamste is toch, dat ook de regering te Washington de tijd gekomen acht om werk van het project te gaan maken.

De correspondent van het Handelsblad weet daarvan in het nummer van 24 Mei het een en ander te vertellen.

Volgens hem is in de pers in Amerika een campagne begonnen ten gunste van de „Verenigde Staten van Europa“, welke zonder twijfel van de Amerikaanse regering uitgaat. In de meeste dagbladen verschijnen nagenoeg gelijktijdig artikelen van vooraanstaande journalisten, die allen op hun eigen manier deze propaanda ter hand nemen. Een zeker teken, dat de regering er niet vreemd aan is. Zo schrijft o.a. Mark Sullivan in de „Herald Tribune“:

„Dat de regering bezig is, het Amerikaanse volk voorzichtig het besef bij te brengen — met behulp van „goedwillende journalisten en commentatoren“, zoals hij zegt — dat men in Europa binnen de eerstvolgende negen tot twaalf maanden een catastrofale depressie („collapse“) kan verwachten; dat Washington tot de overtuiging is gekomen, dat Rusland niet wil dat Europa zich herstelt, omdat de Sovjet-Unie van de chaos, die daarop volgen zou, voordeel voor zichzelf verwacht; dat Amerika dit moet verhinderen om redenen van korte en van lange termijn; de eerste is, dat Amerika een afzetgebied zou verliezen; de tweede, dat de wereld zonder een hersteld Europa een gemakkelijke prooi voor het communisme zou worden, hetgeen Amerika zou isoleren. Op grond van al deze overwegingen, schrijft Sullivan, heeft de regering-Truman het historische besluit genomen, de instorting van Europa te verhinderen. Dit zal „ongetelde miljarden“ kosten (de ramingen lopen uiteen van 5 tot 8 miljard per jaar!)

(Handelsblad van 24-5-'47.)

RECLASSERING.

Dikwijls horen we collecte-busjes door de straten rammelen, nu eens voor de t.b.c. bestrijding, dan weer voor het Rode Kruis, Het Leger des Heils. We weten, dat al deze collectanten het goed menen, maar we weten ook, dat, hoe groot ook de financiële bate van zo'n collecte-dag is, de nood niet opgeheven kan worden. Men kan miljoenen guldens steken in het bouwen van sanatoria, kostbare instrumenten en wat dies meer zij, zolang oorlog, werkeloosheid, armoede blijven rondspoken, zal er aan tuberculose geleden worden.

Het zelfde geldt voor het Rode Kruis, dat de gevolgen van de oorlog wil lenigen, maar de oorzaken niet kan laten verdwijnen. Het Leger des Heils wil de gevolgen van de armoede verzachten maar kan haar niet opheffen. De bezittende klasse is genoodzaakt de ellende, die ze zelf aanricht, zo veel het in haar vermogen ligt te verzachten, indien ze daartoe niet in staat is, is het spoedig uit met haar rijk. Ze doet daarbij een beroep op de bevolking die op deze wijze een belangrijk deel van de plicht, die eigenlijk uitsluitend die van de bezittende klasse is, van haar overneemt.

Deze week is het de Nationale Reclassing, die geld nodig heeft voor haar werk, dat ze zelf heilzaam noemt. Reclassing betekent terugplaatsing van ontslagen gevangenen in de maatschappij. Maar, zo zegt het propaganda-blaadje

verder, men wil met raad en daad de gevallen helpen, en zij neemt de zwakken nog geruime tijd onder haar toezicht en leiding.

Het belang van deze mensen zelf, doch ook dat van de nationale samenleving, die thans meer dan ooit behoefte heeft aan alle beschikbare en bruikbare krachten eist, dat hun deze mogelijkheid niet wordt onthouden, neen, dat zij worden gesteund bij het benutten van de hun andermaal geboden kans om een nuttig lid van de maatschappij te worden.

De ontslagen gevangene, die in handen van de Reclassing valt, weet dat hij als gevallen wordt beschouwd, die weer opgeholpen wordt. Hij mag ieder baantje, dat hem aangeboden wordt dankbaar aanvaarden, mag niet mopperen als het loon te laag is, of de werktijd te lang, of de aard van het werk hem niet bevalt. Hij is immers een gevallen en moet erkentelijk zijn, dat men hem weer wil opnemen in deze goed geordende maatschappij. Natuurlijk staat de instelling op Christelijke grondslag, want dat verhoogt de deemoed en de dankbaarheid. Wie een nuttig lid wil zijn in de maatschappij moet van beide deugden vervuld zijn. Tenminste als hij onder zit. Het moet een werkgever, die ettelijke ex-gedetineerden en voorwaardelijk gestraften, als laagst betaalde arbeiders te werk stelt, toch wel spijten, als de

strafgevangenen afgeschapt worden, of als er geen misdadigers meer waren. Een extra winstje, zo onmisbaar voor de opbouw van het vaderland, zou zijn neus voorbijgaan.

Niet om de gemaakte fouten te vergeetlijken, maar omdat zij, die het reclassingswerk verrichten, weten en begrijpen, dat wij allen kunnen struikelen, dat het aantal sterken verre in de minderheid staat tegenover de zwakken, en dat zij, die als gevolg van hun on-sociale handeling tegen de lamp liepen ook een minderheid vormen in vergelijking met hen, die dezelfde fouten maken, doch te glad en te handig waren om tegen de lamp te lopen. Heeft de propagandist hier misschien aan de directeurs van banken en grote concerns gedacht? Speelde de naam Unilever hem soms door het hoofd?

Ook schrijft de propagandist, dat de oorlog de criminaliteit verhoogd heeft. Waar begon dan eigenlijk de on-sociale handeling, bij de oorlogspropaganda, of bij de zwarte handel? Wij weten allen, dat het een grotere misdaad is om terwille van de winsten en machtsbehoud hele volkeren in de oorlog te storten, dan een kraak te zetten. Toch willen wij hiermede niet alle dieven en moordenaars, die hun straf moeten uitzitten, in bescherming nemen. We hebben een diepe minachting voor degenen, die in zwembaden en overvolle trams, de proleten van hun schamele bezittingen beroven.

Maar, we weten ook, dat vele misdaden geschieden uit nood. De grote econo-

mische nood is de motor van het vergrijp aan het particuliere bezit, aan het leven van de medemens.

Deze rotte maatschappij is het moeras, waaruit de ondeugden opschieten. De man, die zijn vrouw vermoordt uit minnenijd, krijgt twaalf jaar gevangenisstraf. Als deze zelfde man in tijd van oorlog kans ziet een vijandelijk regiment „in de pan te hakken" is hij de held, die recht heeft op onderscheiding. Als soldaat mag hij plunderen en roven, als burger van de maatschappij niet. Tenminste; niet zo dat het duidelijk zichtbaar is. Wie is in burgerlijke ogen de zwakkeling? Degene, die niet zijn uiterste best doet, om op de hoogst bereikbare sport te komen, degene die voor verleidingen, waarin hem de nood gebracht heeft, zwicht.

In een samenleving, waar de productie gericht is op de behoeften van de mensen, is geen aanleiding tot diefstal of roofmoord. In een gemeenschap, waarin aan een ieder de gelegenheid geboden wordt zijn krachten en gaven te ontplooiën en waar het levensgeluk van zijn medemens als de hoogste waarde geldt, daar is geen plaats voor moord uit jaloezie. Daar heeft niemand reden om zijn naaste te benadelen. Daarom is de bewering, dat degenen, die de gevangenen bevolken zwakkelingen zijn, maar een halve waarheid. Hun geestkracht was niet voldoende, om zich te handhaven in een kapitalistische maatschappij.

De taak van de reclassing is nu, om deze mensen te helpen zich aan te passen aan het kapitalisme. Van de misdadig-

heid kan ze de mensheid niet verlossen, omdat ze geen enkele poging doet, ons van het kapitalisme te verlossen.

Het huidige gevangenisstelsel is bedoeld om de mensen te straffen voor hun handelwijze. Het wil afschrikken, zodanig afschrikken, dat de gestrafte nooit weer in de gevangenis wil terugkeren. Het resultaat van deze methode is echter, dat de gestrafte geestelijk en zeer dikwijls ook lichamelijk, volkomen geknaakt in de maatschappij terugkeert.

Nu komt de Reclassing op hem af, en wil hem van gevangenislaaf tot arbeidsslaaf maken, met de Zondagse kerkgang e.bij inbegrepen. Als haar dat lukt is hij weer „tot een nuttig lid" van de maatschappij geworden. Heel vaak lukt haar dat niet, want de gedetineerde heeft in de somberheid van zijn cel en tezamen met zijn collega's aldaar reeds allerlei plannetjes uitgebroed om dit keer handiger te zijn en niet tegen de lamp te lopen. De samenleving, waarin hij terugkeert is nog dezelfde, als die hij verliet, ieder vecht om de beste brokken.

We hebben een poging gekend om van gedetineerden nuttige leden van de maatschappij in andere zin te maken. We doelen op het „Open Kamp" te Huizen, dat echter door een beschikking van de Minister van Justitie weer tot een gevangenis gemaakt is. In dit „Open Kamp" waar de gevangenen zich vrij konden bewegen, dat niet met prikkeldraad was afgesloten, probeerde men de jeugdige gevangenen, boefjes en oud-SSers, op te voeden tot gemeenschaps-

mensen met verantwoordelijkheidsgevoel voor zichzelf en de gemeenschap, waarin zij leefden. Volgens berichten in „Het Parool" en „De Vlam" was men hierin aardig geslaagd. Het bewijst, dat wanneer de mensen niet moeten vechten om hun bestaan, en geen druk van bovenaf voelen, maar eigen initiatief kunnen ontwikkelen, de sociale instincten en karaktereigenschappen de gelegenheid krijgen om naar voren te komen en zich te ontplooiën. Dit geldt natuurlijk niet voor de werkelijk volslagen criminele typen, want deze mensen moeten als zieken behandeld worden.

Of men een zwakke of sterke wil heeft speelt geen rol, wel, in hoeverre men in staat en bereid is zich lid van een gemeenschap te voelen. Helaas, dit voortreffelijk experiment werd in ons vrije Nederland onmogelijk gemaakt. Doch, indien het doorgezet had kunnen worden, waren de jongens, na beëindiging van hun „straf" tijd, in een maatschappij terug gekomen, die niet op een gemeenschap lijkt, maar op een roofdierenhol.

Nuttige leden van de maatschappij, in de zin van de Reclasseerders, hadden het dan niet meer kunnen worden. Mensen, die eenmaal geproefd hebben wat een werkelijke gemeenschap is, kunnen deze maatschappij, zoals ze is, niet meer aanvaarden. Dan rest hun slechts één weg, tezamen met alle onderdrukten de strijd te voeren tot opheffing van de klassen-tegenstellingen, waaruit elke misdaad voortvloeit, zowel die van de groten, als van de kleinen.

Het Handelsblad schrijft verder: „Dan is er Walter Lippmann, die (dezelfde dag) in de Herald-Tribune het verst gaat, door de vereniging van Europa als voorwaarde te stellen voor grootscheepse Amerikaanse hulp. Pas als deze tot stand zou komen, onder leiding van Frankrijk en Engeland (meent hij) zou het Amerikaanse volk bereid zijn, nieuw geld daarin te beleggen, omdat een gereorganiseerd Europa, dat schoon schip gemaakt heeft, een goede kans biedt op „politieke vrede en economische solventie". Lippmann's stelling is ten slotte openlijk bijgevallen door de Republikeinse partij-leider Taft, die dus blijkbaar de verkiezingscampagne voor het presidentschap zal ingaan met een „gefedereerd Europa" als punt van zijn program!"

Een andere journaliste weer schrijft: „Velen voorspellen, dat wanneer de tolunie tussen Nederland, België en Luxemburg in werking treedt, dit het begin zal zijn van de afbraak der nationale grenzen."

Nemen we het wenzelijke uit al deze door de regering in Washington geïnspireerde persstemmen, dan blijkt, dat de machthebbers in Dollarland een vaste lijn volgen. Zij willen het bankroete Europa met hun miljarden te hulp komen, maar stellen als voorwaarde het vormen van een federatie van staten, welke als geheel

de verantwoordelijkheid zal dragen voor de schulden, die zij bij Amerika aangaat, maar die tegelijk sterk genoeg is zich tegen de Russische druk staande te houden. En aangezien er geen land in Europa is dat de dollarhulp niet dringend nodig heeft, zou het ons verwonderen als Washington zijn zin niet krijgt.

Volgens een krantenbericht staat die hulp er thans ongeveer als volgt voor:

Volgens A. P. zijn de buitenlandse financiële verbintenissen van de Ver. Staten de volgende:

In de bezettingszones: 725 miljoen dollar. „Foreign relief" in Italië, Griekenland, Oostenrijk, Hongarije, Polen, Triëst en China: 350 miljoen. Grieks-Turkse hulp: 400 miljoen. Hulpprogramma voor Korea: 75 miljoen. Internationale vluchtelingen organisatie (I.R.O.) 73 miljoen. Bovendien nog 850 miljoen dollar voor de export-importbank, 1.2 milliard dollar voor de wereldbank en 1.2 milliard dollar, die Engeland van zijn toekende krediet zal opnoemen. Totaal 4875 miljoen."

Ook Nederland is geheel en al van deze hulp afhankelijk. Nog kort geleden hebben wij allen in ons kleine landje hierover een lesje gehad, toen bleek, dat het dollartegoed zo goed als opgebruikt was. Een golf van propaganda voor versobering, en productieverhoging, uitgaande van de regering, zette in, om tot groter

export te geraken. De bedoeling was zeker om zich tegenover de geldschietters in Amerika meer credietwaardig te tonen.

Wij zijn vast niet ver bezijden de waarheid als we aannemen, dat deze gehele actie niet vreemd is aan een dringend verzoek uit Washington, want nu de Nederlandse regeerders hun goede wil getoond hebben staan de vooruitzichten op dollarhulp er veel beter voor. Een dollarlening van 200 miljoen mocht aan de beurs van New-York worden uitgegeven en als tweede tegemoetkoming het bericht, dat een kleine 800 miljoen dollar, die Nederland op grond van leveringen volgens de leen- en prachtwet als schuld op zich had genomen, waren kwijt gescholden.

Men is in Washington de Nederlandse regering dus blijkbaar bijzonder gunstig gezind, (hetgeen ook blijkt uit de uitspraken van financiële adviseurs, die de Nederlandse leningen een goede geldbelegging achten.

Toch lijkt dat ons niet de enige reden; ook overwegingen van Amerikaanse machtspolitiek spelen er een rol in.

Daarvan getuigt o.a. het onverwacht scherpe optreden van de Nederlandse regering tegen de Indonesische Republiek. Als men terugdenkt aan de houding van Amerika bij de poging van de „Martin Behrman" om de Nederlandse

blokkade van Indonesië te breken, is het mogelijk om aan te nemen dat het scherpe optreden van Nederland tegen de republiek zonder voorkennis van Washington is geschied.

Natuurlijk is niet bekend welke besprekingen hieraan zijn voorafgegaan, maar het ligt toch voor de hand, dat de komende Verenigde Staten van Europa, waarvan Nederland een deel zal uitmaken, over meer macht zullen beschikken als het Nederlandse gezag in Indonesië op de oude voet is hersteld.

De ontwikkeling der machtsverhoudingen in de wereld krijgt van nu af een nieuw aanzicht. De pogingen om door middel van de U.N.O. tot een wereldfederatie van staten te komen, behoren tot het verleden.

Van nu af begint Amerika de landen buiten de Russische invloedssfeer te organiseren tot een „Verenigde Staten van Europa" of soortgelijke statenbloes. Het gebruikt hierbij de macht van de dollar, die in werkelijkheid de geweldige productiekraft van zijn industrie en landbouw en van de daarin werkende, door het kapitaal beheerste, arbeiders is.

Deze macht moet er toe dienen om overal in de wereld een zodanige maatschappelijke organisatie te scheppen, dat overal het kommando van de kapitaalsheren wordt gehoorzaamd.

Fabrieken terug aan eigenaars maar ze hebben ze nog niet.

Onder dit hoofd, behalve dan het laatste na de puntjes, wat wij maar aangevuld hebben, wordt in het Vrije Volk een gesprek gemeld met Kupers van het N.V.V.

Het spreekwoord luidt: kinderen en dronken mensen spreken de waarheid, maar dit zou van toepassing zijn geweest, als Kupers de volle waarheid had gezegd. Hij was dus niet dronken, integendeel, het getuigt juist van een prijsenswaardige nuchterheid als mensen de halve waarheid zeggen. Sprekende over de sociaal-economische ontwikkeling in Indonesië, zoals het in Het Vrije Volk heet, zeide Kupers:

„In de strijd om de buitenlandse ondernemingen zijn drie fasen te onderscheiden. De eerste fase is die, waarin na de Japanse bezetting de arbeiders zelf de fabrieken zo goed en zo kwaad als het ging, op gang hielden en beschermden tegen de rampokkers, de plunderende bendes. In deze periode is bij hen de idee opgekomen, dat de fabrieken eigenlijk van hen waren; daardoor was er een sterke anarcho-syndicalistische ten-

denz merkbaar."

Je zou zo zeggen: wat er in veel bewogen tijden al niet in een arbeidershoofd op kan komen en dan nog wel in een gekleurd. Was er niet eens een zekere K. Marx, die ook beweerde, dat alles wat er was het resultaat van de arbeid der werkende massa's was? Weliswaar heeft hij dat woordje „eigenlijk" niet gebruikt, maar deze toevoeging is weer een bewijs van de nuchterheid van kameraad Kupers. Neen, Kupers was niet dronken.

„De tweede fase is die, waarin de gedachte veld won: de ondernemingen niet aan de arbeiders, maar aan de Staat."

Bij wie nu deze gedachte veld won, dat wordt niet vermeld. Als je toch van een reis uit Indonesië terug komt, waar je sociaal-economische problemen hebt bestudeerd, dan zul je dat toch wel weten. Of heeft Kupers in zijn nuchterheid aan zijn vragers van het N.V.V. hierop geantwoord, door één oog dicht te knijpen?

„En in de derde fase is de gedachte van de teruggave der ondernemingen aan de

De ministers Beel en Jonkman hebben hun terugkeer in Nederland belangrijk gemaakt, doordat eerstgenoemde een verklaring aflegde, waarin naar onze mening de belangrijkste passage, ter beoordeling van de huidige politieke crisis, de volgende was:

„Ter gelegenheid van ons bezoek aan Makassar — aldus Beel — en in antwoord op de critiek door president Soekawati uitgebracht op woorden en daden der Republiek, heb ik mij dan ook gevoeld ernstige twijfel uit te spreken over de bereidheid tot samenwerking van de Republiek met de andere gedeelten van Indonesië en Nederland. Aan deze twijfel moet ten spoedigste en einde komen.”

Aandachtige lezing van de gehele verklaring van Beel geeft ook voor de overige gedeelten zeer duidelijk te kennen, dat de verhouding van de Republiek Indonesia tot de a.g.n. Malino-gebieden, voor de regering in Nederland één der belangrijkste punten was, waarover klaarheid gebracht moest worden en dan uitgelegd volgens de opvatting der Nederlanders.

Het verschijnen van de Nota der Commissie-Generaal bevestigde bovenstaande veronderstelling. Zoals bekend komen zeer in het kort samengevat de bij deze nota overgelegde voorstellen, op het volgende neer:

1. Hervorming van de Indische regering tot een centraal apparaat van een in de toekomst te vestigen federatie, alsmede oprichting van organen voor samenwerking met het opperbestuur in Nederland.
2. Regeling van de buitenlandse betrekkingen en voorbereiding van de vorming van een buitenlandse dienst voor de toekomstige Verenigde Staten van Indonesië.
3. Militaire samenwerking met betrekking tot het volledig staken van de vijandelijkheden, het herstellen van „recht en veiligheid” opbouw van een legermacht voor Indonesië en vermin-

vroege eigenaars (in overeenstemming met art. 14 van Lingadati) weer sterk geworden.....

Hier hebben de interviewers die ook niet dronken waren, geen verdere vragen gesteld. Twee bonzen weten, wat een knipoog waard is.

We hebben hier dus een feit — het bezetten der fabrieken — en twee gedachten. Het gaat er nu om het feit tot een gedachte te maken, en de gedachten tot feiten. Daar hebben nuchtere vakbonzen slag van. De arbeiders, die de ondernemingen bezet hebben, hebben daar natuurlijk een democratie ingesteld. Zelf gekozen voormannen en bedrijfsleiders en wat daar alles aan vastzit. Dit is niet zo een, twee, drie door een „militaire wandeling door Java” ongedaan te maken. Daarom heeft Kupers betere middelen, dan de scherpslijpers pers van het koloniale kapitaal.

De Sobsi, het Indonesische Vakverbond, heeft anderhalf miljoen leden en op haar congres heeft Kupers een mooi succes behaald, doordat het zich aansloot bij het wereldverbond van Vakverenigingen. Deze Sobsi volgt dan dezelfde beproefde politiek als de vakverbonden van de sta-

dering van de troepensterke.

Ter uitvoering van dit voorstel zal in de bezette (dat dus inhoudt ook nog de te bezette) gebieden een gemeenschappelijke gendarmerie gevormd worden, die de „orde en veiligheid” zal overnemen. Tevens zal een gemeenschappelijk directoraat voor de binnenlandse veiligheid worden opgericht, waarin Nederlandse en Indonesische militairen zitting zullen hebben. Hierbij dient dan in overweging te worden genomen, dat onder Indonesische militairen niet alleen verstaan worden, militairen van de Indonesische Republiek, maar ook „autoriteiten” van alle andere Indische gebieden, die reeds met de Nederlanders op voet van „loyaliteit” samenwerken.

4. Regeling van economische vraagstukken, betrekking hebbend op buitenlands handelsverkeer, deviezencontrole, voedselvoorziening alsmede herstel van recht voor niet-Indonesiërs ten aanzien van „hun” bedrijven en bezittingen op Republikeins gebied.

Ten aanzien dus van economische vraagstukken met betrekking tot het „teruggeven” der bedrijven en landbouwondernemingen, worden hier alleen voorstellen gedaan, die door de Republiek moeten worden nagekomen. Deze kwesties immers gelden niet voor de andere gebieden, gelegen in de Oost-Indonesische Staat. Vanzelfsprekend moeten de republikeinen aan deze eis der Nederlanders gehoor geven, daar anders een volkomen — vanuit kapitalistisch standpunt bezien — onhoudbare situatie zou ontstaan. Hierop komen wij echter in het onderstaande terug.

5. Regeling van de verhouding en samenwerking van de Republiek met niet tot de Republiek behorende landen; ten einde te komen tot een Verenigde Staten van Indonesië („als soevereine democratische staat”), die echter met het Koninkrijk der Nederlanden verbonden zal zijn in een later op te richten Nederlands-Indonesische Unie.

Bovenstaande is een zeer korte samenvatting van de voorstellen der Commissie-Generaal. Twee belangrijke punten hieruit springen, ter beoordeling van de huidige situatie, direct naar voren. Ten eerste immers blijkt, dat de Nederlandse regering er niet aan denkt, de Indonesische Republiek, tot op heden bestaande

ten van West-Europa. Met dit verschil. Hier moeten de arbeiders afgehouden worden van zelfstandige inmenging in de leiding der bedrijven, door middel van medezeggenschap in comités van Rijksbemiddelaars, bedrijfsleiders, vakverenigingsbestuurders met ook wel vertegenwoordigers van de personen, waar de arbeiders natuurlijk altijd in de minderheid zijn. Terwijl ze in werkelijkheid in de productie, in de fabriek zelve, de grote meerderheid vormen. De democratie verontst zo vanuit de fabriek naar de bureaus der heren bonzen en bemiddelaars en zo heb je meteen van een meerderheid een minderheid gemaakt. Je moet maar nuchter wezen.

In Indonesië, waar de bedrijven in handen van de arbeiders blijken te zijn, moeten dezelfde middelen dienen, om ze weer aan de kapitalisten terug te geven. Als het niet lukt, dan is daar altijd nog de militaire wandeling. Want bij alles gaan de troepen zendingen door en het leger blijft paraat. Al kost dit wanneer we het verlies aan arbeid mederekenen, ook langzamerhand nog meer dan het gehele, door een kleine groep belegde kapitaal, in Indonesië.

STRIJD IN DONESIË?

uit Java (met uitzondering van de bezette gebieden) en Sumatra (eveneens behalve het bezette gedeelte) als „sovereine democratische staat” te erkennen. Het kan niet in onze bedoeling liggen een juridisch betoog op te zetten en nader te onderzoeken, in hoeverre in de door de Nederlanders voorgestelde toekomst inderdaad van een soevereine democratische staat binnen de Nederlands-Indonesische Unie zal kunnen gesproken worden. Volgens Nederlandse juristen zelf, is soevereiniteit een gezag, dat, hoewel min of meer beperkt, in een bepaald gebied onafhankelijk van anderen heerst en niet anders kan worden snoeid, dan uit eigen wil. Vergeleken met deze interpretatie van het in „moderne” landen heersende begrip „sovereiniteit” is het voorstel der Nederlanders niet anders dan een woordspel, dat beoogt recht te doen schijnen, waar in werkelijkheid onrecht heerst.

We zullen ons echter niet op het pad begeven der juristerij. Ieder weet of kan in elk geval weten, dat „vrijheid” zo vaak een land „teisterde”, juist daar, waar het één der peilers der grondwetgeving vormde. Het is volkomen onvruchtbaar met burgerlijke tegenstanders te polemiseren, daar de begrippen op staatkundig gebied voor hen een geheel andere inhoud en waardering vinden, dan bij ons.

Een andere vraag in dit verband is echter, hoe het komt dat de Nederlanders „zo plotseling” — zoals wij één dezer dagen de mening hoorden verkondigen — van een zelfstandige Republiek afstand deden. Hierbij dient dan — ter voorkoming van legende-vorming — in de eerste plaats opgemerkt te worden, dat de Nederlandse regering nimmer op het standpunt stond van een zelfstandige Republiek, in dien zin, zoals juist niet-juristen dit opvatten. Altijd heeft de Nederlandse regering op het standpunt gestaan, dat de Republiek een onderdeel zou vormen van een in de toekomst te vormen „Nederlands-Indonesische Unie”. Dat was juist voortdurend het grote struikelblok, dat tot uitdrukking kwam in de moeizame onderhandelingen betreffende het teruggeven der aan niet-Indonesiërs behorende bedrijven. Een eerste voorwaarde immers voor het „zelfstandig” functioneren van een moderne staat is het ter beschikking hebben van een industrie of andere productiekrachten. Juist het feit, dat de leiders van de Indonesische Republiek hiervan geen afstand wilden doen, dan na behoorlijke onderpanden te hebben verkregen (o.a. het terugtrekken der Nederlandse troepen) bracht hun wil tot eigen machtsvorming tot uitdrukking. Een dergelijk toegeven der Nederlanders aan de

Indonesische eisen zou echter voor de Nederlandse bourgeoisie tot op zekere hoogte zelfmoord betekenen. Indonesië immers moet, juist terwille van „Nederlands kracht”, een bron vormen, waaruit de deviezen, voor Nederland — door het leveren van Indonesische stapelproducten op de wereldmarkt — vloeien. Vandaar dat de Nederlandse regering nooit op Sjahrir's eis kan ingaan en de binnen- en buitenlandse handel aan Indonesië zelf kan overlaten. De Nederlandse bourgeoisie moet — van haar standpunt uit bekeken — een gemeenschappelijk orgaan hebben, waarin alle „staten” van Indonesië vertegenwoordigd zijn. Het is voor het beroerde „Nederland” van het grootste belang dat er één deviezenfonds is, dat er één centraal orgaan komt voor binnen- en buitenlandse handel, en dat één centraal orgaan gevormd wordt voor de verkoop van ondernemingsproducten. Juist omdat de Nederlandse bourgeoisie op de wereldmarkt met de rug tegen de muur staat, is centrale economische en daardoor centrale politieke organisatie op de orde.

De enige wijze — uitgezonderd het oorlog voeren — waarop de Indonesische Republiek dit machtsstreven van de Nederlandse bourgeoisie — kan tegengaan is het saboteren van de vorming van een eenheidsstaat, met andere woorden, van de vorming van een federatief opgebouwd „Verenigde Staten van Indonesië”. Hierover loopt de voortdurende strijd en vandaar, dat Beel's voorstellen geen onthaal vinden bij de leiders der Indonesische Republiek.

Het is niet ondiensig in dit verband nog eens op te komen tegen de verwarring, die tegenwoordig in de progressieve pers wordt gezaaid. Men doet het in de artikelen dezer kranten voorkomen, dat Beel's „nieuwe” koers wordt ingegeven door zijn zwichten voor de koloniale bourgeoisie. Dit is echter niet geheel juist. Zeker is het waar, dat de ondernemers, die in Indonesië grote kapitalen hebben belegd, een spoedige teruggave van hun bezit en uitbuiting der bevolking — al noemen zij het dan natuurlijk niet zo — bepleiten. In werkelijkheid echter zijn de voorstellen van de Commissie-Generaal ingegeven door de wanhopige toestand, waarin zich het gehele Nederlandse kapitaal bevindt.

Daardoor ook zijn de tegenstellingen in principe onoverbrugbaar, en dit zeker, indien niet uit het oog wordt verloren, dat twee heersende klassen om hun bestaan vechten. Aan de éne kant staat de oude Nederlandse bourgeoisie, zelfbewust van de „grootse” dingen, die zij in Indië heeft „verricht”, aan de andere kant een jonge klasse van intellectuelen, nog nauwelijks gevormd, met weinig traditie,

maar daarom met niet minder eerbied één tot een zelfstandige heersersklasse te worden.

Van dit standpunt uit bekeken, dus vanuit de gezichtshoek der directe klassebelangen, staan beide partijen vijandig tegenover elkaar en weten van geen wijken. Zowel voor de Nederlandse bourgeoisie als voor de Indonesische intelligentsia geldt echter, dat een strijd in Indonesië feitelijk de ondergang voor beiden betekent. Voor de Nederlandse heersersklasse, omdat een werkelijke oorlog een volkomen vernietiging der productiekrachten en dus ook een versnelde slijtage en vermindering der arbeidskracht betekent, voor de Indonesische intelligentsia het verlies van een toekomstige heerserspositie. Een werkelijke oorlog in Indonesië zou verder elementen naar boven werken, die niet belast zijn met de sfeer van „Lingadati”, of het „Paleis van den Gouverneur-Generaal”. Er zouden revolutionairen naar voren treden, die de meest elementaire krachten van verzet in de bevolking zouden aanwakken, een verzet, waarvan de inhoud ook zeker niet door de intelligentsia wordt begeerd. En hierbij zien wij dan nog geheel af van de invloeden, die uit Amerika en Engeland zouden komen.

Maar ondanks dat, ondanks principiële tegenstellingen zijn er dus ook principiële overeenkomsten.

In het voorgaande hebben wij — naar wij hopen — duidelijk gemaakt, waarom de Nederlandse bourgeoisie naar een federale staat streeft en waarom de Indonesische intelligentsia de vorming hiervan saboteert. Het is echter duidelijk, dat de Nederlanders in Indonesië niet eerder een federale staat kunnen vormen, of er moeten eenheden zijn. En in het geval, dat deze er niet zijn, moeten zij gemaakt, dat wil in onze moderne tijd zeggen, zij moeten „spontaan” ontstaan. Zij ontstaan op dezelfde wijze als b.v. sommige Engelse reactionairen een plotseling smachtend verlangen constateren naar autonomie van sommige stammen, die in Birma wonen, het land, dat ook een „vrij” land „dreigt” te worden. Hetzelfde, zo is bekend, vindt op het moment plaats in Frans-Indo-China, waar sommige Franse collega's der bovengenoemde Britse reactionairen, bezig zijn aanhangers der Viet-Minh partij los te weken en een zelfstandige partij te vormen met eigen nationale doeleinden.

Nu kunnen wij natuurlijk van hieruit niet beweren, dat de Javaanse Pasoendan beweging door de Nederlanders is geënceneerd. We weten, dat in de praktijk dergelijke zaken zich ontwikkelen, door voelen en tasten. Zo zijn er b.v. Soendanezen van „bepaalde huize”, die zich, in het inderdaad meer frisse milieu der Republikeinen, niet thuis voelen. Vandaar, dat zij hun oude heerserspositie willen behouden. Hierover ontstaat contact met de Nederlandse militaire autoriteiten, die een dergelijk streven ten slotte democratisch vinden. Uit deze geest van vertrouwen en vooral be-„gtij-

pen” ontstaat nader overleg, ontstaat vriendschap en beloften, dat men bij eventualiteiten een oogje dicht zal doen. Wij weten niet, of dit zo precies in West-Java is gebeurd. Wel is het ons bekend, dat niet alleen op zeker moment de Soendaneze vlaggen verboden werden („als uitdrukking van een bepaald staatkundig streven”) maar ook de vlaggen der Indonesische republiek, d.w.z. de vlaggen verboden op het grondgebied, dat door de overeenkomst van Lingadati aan de republikeinen was toegewezen.

Veel zullen wij over deze verdeel-en-heers politiek niet zeggen. Het middel is nu al zo langzamerhand te oud, om niet door iedereen snel doorschouwd te worden. Een ondergaande klasse echter moet voortdurend op deze middelen teruggrijpen, daardoor stompt dit wapen echter af en wordt zij gedwongen meer direct het wapengeweld te hanteren.

Of het inderdaad zover zal komen is nu nog niet te overzien. Zeker zal men, zoals in het bovenstaande uiteengezet, niet moeten blijven staren op de principiële tegenstellingen, maar eveneens op de principiële overeenkomsten tussen de Nederlandse en de nog een toekomstvoor-zich-hebbende-Indonesische intelligentsia. Veel, zo niet alles, zal afhangen van de kracht, dat wil zeggen van het politieke inzicht, der bevolking. En zelfs dit politiek inzicht — gesteld dat het tot een hoge graad is gerijpt — behoeft zeker nog niet tot een oorlog te besluiten. Te veel staat op het spel. Wij weten niet, of deze bevolking, met driehonderd jaar Nederlandse onderdrukking en drie jaar zwarte Japanse terreur achter de rug, nu aan het punt gekomen is een strijd te voeren op leven en dood, een strijd, die voor misschien honderden jaren het leven op vele plaatsen uit dit schone en rijke gebied zou wegvagen.

Dit alles is hier niet te beoordelen. Maar al deze overwegingen spelen een rol. Het moge een leidraad zijn tot begripen der toekomstige gebeurtenissen.

Wat ons opviel.

Onderstaand berichtje vonden we in „Het Parool”.

Wat men uitgeeft aan bewapening. Hanson Baldwin, de militaire medewerker van de „New York Times” schrijft, dat er zich bijna negentien miljoen man over de hele wereld onder de wapenen bevinden en ongeveer veertig landen jaarlijks 27.400.000.000 dollar voor bewapening uitgeven. Uit zijn gegevens blijkt, dat de landen tien miljard dollar meer voor bewapening uitgeven, dan aan de vooravond van de oorlog in 1938.

Negentien miljoen man onder de wapenen. Wat een enorme verspilling van arbeidskracht! En bijna zeven en twintig en een half miljard dollar kost dat zaakje per jaar. Zet dat eens om in textiel en levensmiddelen! Maar ja, eerst kanonnen en dan (geen) boter, schijnt ook zonder wijlen Göring, te gelden.

Het Wezen der revolutionnaire bedrijfsorganisatie.

DE THEORIE.

Het wezenlijke onderscheid tussen oude en nieuwe bewegingen ligt opgesloten in het beginsel der zelfwerkzaamheid. De organisatorische vorm, die deze zelfwerkzaamheid aanneemt, wordt door de productieverhoudingen bepaald. Maar de organisatorische vorm is secundair. De ideologie der zelfwerkzaamheid is primair. De idee der zelfwerkzaamheid is oorzaak, de bedrijfsorganisatie gevolg. Daaruit volgt, dat de enige propagandistische arbeid, die verricht moet worden de opbouw der idee is.

Dit is een citaat uit een serie artikelen van M. van Praag, in „Van anderen op”, waar een inzender in Spartacus van zegt: „Tot zover accoord, al zouden wij het ook anders formuleren.” Wij zouden het echter niet alleen anders formuleren, maar wij gaan ook met de inhoud niet accoord. Als wij ons ontdoen van de overbluffende woordklank, dan wil de eerste zin zeggen, dat de oude bewegingen zich onderscheiden van de nieuwe, niet in de eerste plaats door een beginsel, maar eenvoudig door de zelfwerkzaamheid. Het beginsel der zelfwerkzaamheid is een denkproduct, de zelfwerkzaamheid is een verschijnsel, dat te weeg wordt gebracht door individuen, in dit geval arbeiders, wier handelingen nog geenszins voortspruiten uit een beginsel, en zich vooreerst samenvoegen om voor een bepaald, voor de hand liggend doel te strijden.

Alle handelingen, alle verzet, geschiedt tezamen. Daarom stelt alle verzet voorop de wij-gedachte, of misschien beter het wij-instinct. In de productie speelt het „wij” reeds een voorname rol, doordat wij tezamen werken. Niet één produceert, wij produceren. De verschillende afdelingen van een bedrijf leveren samen het product aan de maatschappij af. Het is alles het resultaat van het arbeidende „wij”. Moge buiten de bedrijven om, in het maatschappelijk leven, dit wij ook verzwakt en versnipperd worden, of alleen binnen het gezin geldigheid behouden, in het productie-proces heerst het wij-gevoel van grote massa's.

Bij bewegingen is het gevoelen: ons wordt onrecht aangedaan, wij worden onderdrukt, wij verzetten ons. Dit verzet onder het wij-gevoel, is reeds organisatie, die de vorm insluit.

Een organisatie-vorm zonder wij-gevoel, dat de wezenlijke band vormt, is een tegenspraak in zichzelf, en even onzinnig als een voorwerp zonder de krachten, die het bindt. Bij de oude organisaties is het de discipline van bovenaf, die de individuen bijeen houdt en zo de band vormt. Over dit laatste zou meer te zeggen zijn, maar dit is voor ons onderwerp van nu niet nodig. De organisatievorm

en de kracht, die haar samenbindt, is dus niet in een I en II te scheiden, beiden bestaan tegelijkertijd. Anders staat het met het beginsel der zelfwerkzaamheid. Dit beginsel is een resultaat van beschouwing en overdenking, en zijn voorwerp de bewegende, de strijdende massa's. Voor dat deze er waren, kon dit beginsel helemaal niet ontstaan, dat wil zeggen, het beginsel der zelfwerkzaamheid der strijdende arbeiders, onder moderne productieverhoudingen.

Het beginsel is door enkelen of kleinere groepen geabstraheerd uit de objectieve verschijningsvorm, de wilde stakingen en soortgelijke bewegingen. En dit beginsel is het meest wezenlijke of algemene, wat dan in al die acties teruggevonden wordt.

Bij een beweging ontplooit het „ik” zich in het „wij” en hoe meer eigen opgaan van het „ik” in het „wij”, hoe steviger en hechter organisatie, totdat het werkelijke organisme is geworden. Groeiende bewustheid over het wezen dezer organisatie en zijn betrekkingen naar buiten gaat samen met verandering en versterking der organisatie zelve. In zijn ontwikkeling verder gedacht blijkt het, dat de wilde staking een langzame of snellere ommekeer in de geesten bewerkt, dus een veranderde ideologie. Dat wil zeggen, de zich ontwikkelende wilde staking brengt veranderde opvattingen mee over recht, moraal, zeden en gewoonten en later zal zij zelfs in de kunstopvattingen doordringen. Niet alleen de arbeiders zelf zullen deze verandering van wereldbeschouwing ondergaan, ook sociologen en economen zullen genoopt worden zich met het verschijnsel der zelfwerkzaamheid van de massa bezig te houden en deze bewegingen zullen niet nalaten hun werkingen ook op hun denken uit te oefenen.

Zo is dus noch het beginsel, noch de ideologie primair, doch de wilde staking-vorm. Beginsel en ideologie verschijnen dus later, zijn dus secundair. Het is dus juist andersom als M. v. P. in zijn verwarrende woordenkeus tracht te doen geloven.

Het is nu de taak van de groepen, die het wezenlijke in de wilde verzetbewegingen hebben gezien, het beginsel of principe uit te dragen onder de massa, opdat dit tot grotere bewustheid in de strijd zal leiden. Waarschijnlijk heeft van P. dit door het hoofd gespeeld, waar het citaat in de duistere bewoordingen eindigt: de opbouw der idee. Later spreekt Van P. zichzelf tegen: „Daar is de revolutionnaire bedrijfsorganisatie verschenen, zelfs al zijn de leden er van geen revolutionnaire socialist. Hun gedrag uit de noodzaak van de strijd geboren, is hun ideologie ver vooruit”. Hier is dus

bij Van P. de ideologie secundair, terwijl hij in de aanvang beweerde, dat deze primair is. Wat de theorie aangaat, die Van P. aan zijn „praktijk” laat voorafgaan, is het dus niet veel.

PRAKTIJK.

De revolutionnaire prutsgroepjes, af-splinteringen der oude beweging, moeten opgeheven worden. Want alle pogingen om die groepjes afzonderlijk tot bloei te brengen moeten falen. De klassebewuste arbeiders in de bedrijven moeten zich plaatselijk en bedrijfsgewijze in kerns organiseren. Deze kerns moeten klein en zuiver zijn. Ze zouden niet nalaten een zuigende werking op de talloze arbeiders uit de linkse hoek der E.V.C. uit te oefenen. Wij kunnen het gemakkelijk eens worden, want het gaat niet om abstracte theoriën, doch om zeer concrete dingen. Aldus M. v. P.

Drie punten vragen hier dus onze aandacht. De uit de strijd geboren B.O.'s, de door de prutsgroepjes opgerichte kernorganisaties, en het opheffen der prutsgroepjes.

Indien nu de prutsgroepjes opgeheven worden, dan valf de taak van het „abstract theoretiseren” weg. Maar het niet abstract theoretiseren dan? Of is Van P. een tegenstander van alle theorie, abstract of niet? Dat zouden wij aan het abstract theoretisch gedeelte van zijn betoog niet zeggen. Ook geloven we niet, dat de groepjes zich op advies van Van P. zullen opheffen. Kort en goed, als we kerns in de bedrijven oprichten, dan zal van tevoren op de meest duidelijke wijze, precies omschreven moeten worden: 1. wat de taak der revolutionnaire groep is, 2. wat precies de taak der kerns is en wat de scheidingslijn tussen kerns en revolutionnaire groep is. Want als er wel éénheid mogelijk is, tussen de kerns, maar niet tussen de groepen onderling, dan moet het liggen aan het verschil, dat er tussen deze beide groepingen bestaat en dit zal duidelijk aangegevoeld moeten worden, opdat wij weten of wij op de goede weg zijn.

Theorie en Praktijk.

Het Parool publiceert een serie beschouwingen van de hand van Dr. van Blankenstein, onder de titel: Engeland in Overgang, Zaterdag 24 Mei verscheen het derde artikel, dat de omvangrijke transformatie van de Britsche industrie behandelt.

Kort samengevat komt het hierop neer dat in speciale gebieden in het Verenigd Koninkrijk, zoals in het Noord-Oosten, de zware industrie overheerst, met name

VAN DE MAASKANT.

Een der wederopbouw-leuzen van Rotterdam is: „In Rotterdam daar gaat het goed.” En inderdaad, er zit een stuk waarheid in die leuze. Het is niet alleen zo maar een propaganda-leuze zonder meer, doch het gaat er inderdaad goed. En gebouwd dat er wordt! Op het Stationsplein is men bezig een kapitaal pand te doen verrijzen van het Bouwcentrum. Kosten f 850.000. Er zullen aan worden verwerkt: ruim 600 m³ hout, 400.000 stenen, 1400 m³ glas, 350.000 kg ijzer, 850.000 m³ cement, 12.500 wandtegels. Dan krijgen we op de Coolingsingel tegenover het postkantoor een luxe-hotel, waarvan de kosten geraamd zijn op f 2 miljoen. Als dat klaar is kunnen we er als Rotterdammers trots op zijn. Want daarmee kunnen we ons meten met de besten in Europa. 300 Kamers, prijs f 15.— per nacht, een 250 m² grote sub-tropische daktuin. Een eindje verder is een kolossaal pand bezig te verrijzen toebehorende aan de Robaver. Bouwkosten het lieve sommetje van f 12 miljoen, met als bijzonderheid, dat over de gehele lengte dit dak zal bestaan uit koperen platen en de deuren van brons zullen zijn. Dit heb je natuurlijk mee, wanneer je als bank zo dicht bij het deviezen-potje zit.

De R.V.S. gaat verbouwen en deze verbouwing zal 240.000 kilo ijzer, 80.000 tegels, 860 m³ glas, 500.000 metselstenen en 700.000 m³ cement vergen. Op de Blaak wordt een heel Bankcentrum opgericht. Grote imposante gebouwen respectievelijk de Incasso Bank, Amsterdamse Bank, Nederlandse Handel Mij, enz.

Je zou bijna concluderen „er zit inderdaad schot in” en dan te bedenken, dat er nog altijd van die kankeraars zijn, die hier nog wat van te zeggen hebben. Die niet met een zekere trots dit blijk van Nederlandse voortvarendheid weten te waarderen. Die er steeds maar weer over zaniken, dat er weliswaar overal grote

de scheepsbouw. Zo lang het goed ging, heerste daar welvaart, maar in tijden van malaise of crisis, die regelmatig terugkeerden, liepen daar duizenden arbeiders werkloos rond.

In verband hiermede meende men de noodzakelijkheid in te zien, naast de zware, daar ook plaats in te ruimen voor de lichtere industrie. Verbruiksvoorwerpen zijn meestal wel doorlopend verkoopbaar. Nu mene men niet, dat deze maatregel vooral werd genomen in het belang van de mannelijke werkkrachten.

In de lichtere industrie, n.l. konden vrouwelijke arbeidskrachten buitengewoon goed worden aangewend. In de „goede” tijden werkten de vrouwen van arbeiders in de zware industrie niet, of sporadisch buitenshuis. Het loon van de man was dan voldoende. En in periodes van werkloosheid was er voor haar in die, uitsluitend arbeidersdistricten, niets

hotels en banken verschijnen, doch dat er geen materiaal ter beschikking wordt gesteld voor de zo noodzakelijke woningbouw.

Nu vraag ik U, je bent kapitalist of je bent het niet. Zo'n bankgebouw is immers een veel betere geldbelegging dan een stelletje armzalige woningen. Die kan je als het moet, altijd nog volgens het pre-fabricated systeem neergooien. Dat gaat met een bank niet. Waarbij komt, dat je uit je winst altijd nog een zeker bedrag kan reserveren voor wederopbouw en nieuwbouw. Scheelt je een reuze stuk in de belasting. Ga je woningen bouwen, dan gaat dat niet en betaal je over het volle pond. En buitendien, minister Neher, U weet misschien nog wel, die meneer van het koffiepraatje en ook lid van de Partij v. d. Arbeid, heeft zelf gezegd, dat het volk weliswaar goed moet kunnen wonen, doch dat die lichamen welke de basis zijn van onze welvaart, eveneens goed geïnstalleerd moeten zijn. Zo'n uitspraak is natuurlijk een waarheid als een koe. Zelfs meerderen van onze lezers zullen dit waarschijnlijk moeten beamen. Ook wij zouden waarschijnlijk niet weten, hoe wij de week door moeten komen zonder de hulp van een bank. Al is het dan ook maar de Bank van Lening, het is toch een bank. Waarmede dan tevens is bewezen, dat die mijnheer van het koffiepraatje alles behalve een praatjesmaker is.

Maar ja, je hebt altijd van die lui, die moeten kankeren en nooit tevreden zijn. Een categorie, die daar een soort specialiteit in is, vormen de havenarbeiders. Die lui doen maar niets anders dan kankeren of staken. Die hebben er blijkbaar geen oog voor, welk een voordeel het voor onze stad is, dat de transitie van en naar Duitsland weer grotendeels via Rotterdam zal gaan lopen. Wat een moeite, wat een praten, wat een confereren is daar al niet aan voorafgegaan. Nou ja,

bijs te verdienen (bijv. in de huishouding). Nu werd dit laatste ondervangen door het, in die streken, vestigen der lichtere industrie. Zij konden dan, zo nodig, het gezinsloos aanvullen.

Wij zijn, zoals bekend, volstrekt niet tegen industriële arbeid van vrouwen, ook als ze gehuwd zijn. Wij laten het bepalen van de manier, waarop het gezinsinkomen in deze maatschappij verkregen zal worden, aan de arbeider(sters) zelf over. Maar in een maatregel, als hierboven aangegeven, schuilt het gevaar, dat die vrouwen, op deze wijze aan het productie proces deelnemend, voor lagere lonen moeten werken, dan de mannelijke soortgenoten. Wat in de eerste plaats onrechtvaardig is, en daarenboven het loon der arbeiders drukt.

En dan willen we nog iets opmerken. Het verbinden van zware en lichte in-

het moet gezegd worden, de heren verdienen er wel wat aan, er zijn er zelfs, die zo een 25 tot 30 pCt. dividend uitkeren, maar er moet toch ook wat verdiend worden. Voor niets gaat tenslotte alleen de zon op. En dan, die havenarbeiders krijgen er toch ook iets van mee?

De Unie-verkeer, dat zijn de drie samenwerkende organisaties, heeft pas nog een contract met de S.V.Z. bewerkstelligd, waarin ruimte is gelaten voor pensioensverzekering en een behoorlijke ouderdomsverzorging op soortgelijke basis als de ouderdomsverzorging van minister Drees. Zelfs arbeiders die geen 40 of 50 dienstjaren hebben en voor wie dus nog niet voldoende premie is betaald, zouden volgens deze overeenkomst voor pensioen in aanmerking komen. Nu kan je natuurlijk wel gaan discussiëren over wat behoorlijk is en onbehoorlijk en b.v. het feit, dat er nu reeds verschillende bedrijven zijn, die hun oudere vaste arbeiders welke dus binnen afzienbare tijd voor pensioen in aanmerking zouden komen, nu reeds ontslaan en naar de Haven Arbeiders Reserve verwijzen; zo iets kun je natuurlijk onbehoorlijk noemen. Maar dan redeneren we maar weer zo: „zaken zijn zaken en je bent kapitalist, of je bent het niet.”

Zo hebben die haven-artisten altijd wat. Gaan ze daar deze week een paar dagen in staking om dat ze op tweede Pinksterdag niet willen werken. De S.V.Z. zegt: „in het contract staat, dat we jullie daartoe zo nodig, op kunnen roepen. Wie het dus weigert, van diegenen houden wij zijn boekje als strafmaatregel in.” Beweren zij weer, dat ze met dat contract niets te maken hebben, omdat het een contract met de Unie is, verouderd en niet door hen afgesloten. Stellen we natuurlijk weer de logische vraag: „Is die Unie nu een samenwerking van drie arbeidersorganisaties ja, of neen?” Zo neen, wat bemoeien die lui zich dan met contracten, regelingen enz.

dustrie dagteekent al van 1934. Toen was er geen Labour-regering in Engeland. De toen aan de macht zijnde Conservatieven schroomden niet, in 't groot van de goedkopere arbeidskracht van gehuwde vrouwen gebruik te maken. Hoewel in die kringen, net als bij ons, men meestal de mond vol heeft van de „heiligheid” van het gezin.

Inmiddels heeft Engeland zijn Labour-bewind. Maar uit niets blijkt (we konden het n.l. uit Dr. B.'s artikel niet opmerken), dat men de lonen der arbeiders op een zodanig peil gebracht heeft, dat de arbeidersvrouw, indien ze dit wenst, zich uitsluitend aan haar gezin kan wijden. In „het” land van de geleide economie zou dat voor een regering een klein kunstje geweest zijn.

Maar theorie en praktijk is ook daar nog niet hetzelfde.

Trouwens, met die organisatie is het feitelijk een rare geschiedenis. Er wordt gekankerd en terecht, o.a. over het aannemen van het personeel. Men moet zich 's morgens melden. Staat men dan met meerdere honderden bijeen, en feitelijk hunkerend af te wachten, of de baas zo goed wil zijn, hen aan te nemen. Het heeft veel weg van een soort slavenmarkt. Alleen de besten en krachtigsten behoren tot de uitverkorenen. De minder sterken en zwakkeren komen eerst aan de beurt, als er zo'n overvloed van werk is, dat men niet anders kan dan ook hen te werk stellen. Van enig systeem, roulering of iets dergelijks is geen sprake. Zo is er nog zo veel, waarover in de haven wordt gekankerd, doch daarbij wordt een voornaam ding steeds weer vergeten. Van alle takken van bedrijf vormen ongetwijfeld de havenarbeiders de sterkste eenheid. Doch dit alleen is niet voldoende. Wil men de diverse misstanden in de haven het meest effectief bestrijden, dan zal men als georganiseerde eenheid op moeten treden. En dan moet men die organisatie zeker niet zoeken in de aftandse vakorganisatie. Dat is juist nog de huidige kracht van de heren havenbaronnen. Ze spelen heel eenvoudig de ene organisatie tegen de andere uit, en daarbij dus ook de arbeiders, die daar nog steeds in georganiseerd zijn. Dit telkens weer gebruikte wapen zal men de heren uit handen moeten slaan, echter zal men tevens de diverse vakorganisaties de gelegenheid moeten ontnemen, de strijd der arbeidersklasse, onze strijd, te gebruiken voor propaganda voor eigen standje.

Neen, kameraden, nog steeds geldt het enig mogelijke recept: zelf die eenheid vormen over alle politieke en vakorganisatievormen heen. Zelf de kernen in de bedrijven vormen! Eigen organisatie onder eigen leiding tot stand brengen! De bevrijding van onze klasse kan slechts het werk van ons zelf zijn!

Schone woorden voor vuile dingen.

Het Handelsblad vindt de Bank van Lening toch maar een nuttige instelling. Het wijdt er zelfs een heel artikel aan in het Zaterdagavondblad.

„De lommerd is minder dan ooit een schande, maar blijft een element in ons volkscredietwezen, dat zijn rechtvaardiging vindt in het gladstrijken van plooiën in de financiering van menig huishouden.”

Nu het consumentencrediet geen gunstig onthaal heeft gevonden bij de arbeiders, wordt Oome Jan maar eens aanbevolen. Met hem zijn we wat meer vertrouwd. Zou hij ook de zorgpimpels kunnen gladstrijken?

De staking bij de meelfabriek „De Sleutels”, te Leiden.

Voor de tweede maal, binnen een tijdsverloop van vijf weken, heeft het personeel van de N.V. Meelfabriek „De Sleutel” v. h. Koster en Co., zich genoodzaakt gezien het werk neer te leggen. Aldus de aanhef van het manifest, dat door het personeel van bovengenoemd bedrijf onder de bevolking van Leiden is verspreid. De reden van het conflict is als volgt.

Het personeel van dit bedrijf is in de derde gemeente-klasse geplaatst, omdat dit bedrijf in een derde bedrijfsgroep is gerangschikt. De lonen in de textiel en conservenfabrieken zijn hoger door premie tarief- en prestatielonen. Van werkgevers zijde in de maal-industrie is steeds betoogd, dat in hun bedrijf zo iets niet mogelijk is. Vandaar de eis der arbeiders om van de derde Gemeente-klasse in de tweede te worden geplaatst. Van het moment af, dat er onderhandelingen gevoerd zijn, over het totstandkomen van een collectieve arbeidsovereenkomst, is door de arbeiders voortdurend gewezen op deze grote onrechtvaardigheid, welke door de hoofdbesturen van de organisaties ten volle is erkend. Om echter hun goede wil te tonen, hebben de arbeiders in de ondertekening van dit contract toegestemd, onder voorbehoud, dat na de ondertekening van de overeenkomst de kwestie van de tweede klasse opnieuw een punt van bespreking zou worden tussen de organisaties. Directie, Stichting van de Arbeid en het college van Rijksbemiddelaars. Bijna anderhalf jaar werden de arbeiders van het kastje naar de muur gestuurd, zonder enig resultaat. Toen ongeveer vijf weken geleden, uit protest over het bedrog tegenover de arbeiders gepleet, het werk werd stilgelegd, is hun opnieuw beloofd, dat binnen veertien dagen getracht zou worden een oplossing te vinden. Van enige tegemoetkoming was echter geen sprake. Dit maakte aan het geduld van deze arbeiders een einde. Dinsdag 13 Mei hebben de arbeiders opnieuw het werk neergelegd om de heren aan het verstand te brengen, dat ongeveer vijf weken geleden door de Directie en andere instanties een helofte is gedaan, welke niet is vervuld.

De arbeiders van bovengenoemd bedrijf hebben door middel van hun manifest de arbeidende bevolking van Leiden opgeroepen om solidair te zijn met hun strijd en op de steunlijsten te tekenen, welke door de stakers aan huis worden aangeboden. Deze steunactie is een groot succes. Een aantal studenten, voornamelijk jongens van de Handels Hogeschool uit Rotterdam, en enkelen uit Delft hebben gemeend zich voor het smerige onderkruperswerk te moeten lenen. Maar

de meesten kregen er al spoedig genoeg van toen zij ondervonden, wat voor zware lichamelijke arbeid zij moesten verrichten. Een poging om Leidse studenten voor dit onderkruperswerk te roeselen, had geen enkel resultaat.

Op 16 Mei zijn de bedrijfskernen van vrijwel alle bedrijven in Leiden bijeen geweest om hun houding te bepalen, in verband met deze strijd. Deze kernen uit de bedrijven vertegenwoordigen de arbeiders van alle vakorganisaties. Van een sympathiestaking werd afgezien, omdat het aantal onderkruipende studenten zeer sterk was afgenomen.

In het manifest, door de stakende arbeiders verspreid, komt onder meer tot uitdrukking, dat deze staking geen „wilde” staking is.

De vakbonden te Leiden kunnen of willen deze strijd niet steunen, omdat hun opvattingen volkomen passen binnen het raam van de kapitalistische, geleide economie. Door het aanvaarden van deze plan-economie, komen deze vakbonden onherroepelijk tegenover de strijdende arbeiders te staan. Het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten, heeft geen enkel doel, dan de bedrijfsvrede te handhaven.

Men wil daarmee de samenwerking van uitbuiters en uitgebuit bevorderen. Zij hebben tot taak de godsvrede in het bedrijf te handhaven. Voor de vrijmaking van de arbeidersklasse uit de loonslavernij, zijn zij een grote hinderpaal. Wat ons in deze strijd verheugt, is de zelf-activiteit van deze arbeiders en de solidariteit van de arbeidende bevolking van Leiden. Dat deze strijdende arbeiders hun actie niet als „wild” beschouwen, is van minder belang. Een feit is, dat de vakbonden deze strijd niet kunnen steunen, gebonden als zij zijn aan het collectieve contract, wat door de arbeiders in hun manifest wordt toegegeven.

Voor het eerst hebben deze arbeiders de ideologie van de vakbonden doorbroken en hebben de strijd zelf onder eigen leiding in handen genomen.

Zij zullen moeten begrijpen, dat alleen uitbreiding van deze strijd en klasse solidariteit in staat is, met succes tegen de uitbuiters te strijden. Over het verdere verloop van deze strijd zullen wij onze lezers op de hoogte houden.

Trotz alledem.

3e Verantwoording nagekomen gelden. Lijst 36 f 7.70, Lijst 37 f 5.50, Lijst 38 f 1.—, Lijst 41 f 6.25. T. U. te A. f 25.— Vorige opgave f 184.10. Totaal f 229.55

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te Aldam

HET GRENS-INCIDENT.

Het is niet meer juist om te zeggen, dat de oorlog de voortzetting van een politiek, met andere middelen is. De werkelijk toestand van heden wordt veel beter gekenschetst door te zeggen, dat de gehele politiek door de oorlog beheerd wordt. Sterker, zij is niet anders dan een grote algemene oorlog, die op elk terrein van het maatschappelijk leven wordt gevoerd; die er op uit is, de tegenstander te overwinnen om hem te onderwerpen, of als dat niet mogelijk blijkt, hem te vernietigen. De oorlog begint niet pas als de militaire wapenen en vernietigingsmiddelen spreken. Als wij deze stelling als juist erkennen, dan weten wij ook, dat na het mislukken van de U.N.O. (de organisatie van de Verenigde Naties) de oorlog tussen de twee grote machten, die na de tweede wereldoorlog de wereld beheersen, tussen Amerika en Rusland, begonnen is.

De conferentie der ministers van buitenlandse zaken in Moskou was een laatste poging om met Rusland tot een overeenkomst te komen, wezenlijk om een grondslag te leggen voor de verwerking van de beoogde internationale organisatie der Naties. Zij is mislukt, moest mislukken, zoals wij reeds vooruit hadden gezegd.

Zonder veel tijd te verliezen is door Amerika met de opbouw van het strijdfrent begonnen. De eerste openlijke stap was de militaire steunverlening aan Griekenland en Turkije, begeleid door de opzienbarende rede van Truman, waarin de bestrijding van het communisme werd geproklameerd. Toen kwam de propaganda voor de verenigde staten van Europa, die spoedig tot een eis werd. Morgen zal het een ultimatum zijn: treedt toe tot het westelijk strijdfrent of anders geen dollarhulp. Er is geen keus, want neutrale landen worden in deze strijd niet geduld.

Ondertussen zit de tegenstander achter het stalen gordijn niet stil. Ook de machthebbers in Moskou weten, dat zij vechten moeten en zij beginnen de strijd, door in versneld tempo hun eigen systeem van beheersing te brengen in die landen, welke in hun machtsbereik liggen. De gebeurtenissen in Hongarije en, volgens

de laatste berichten ook in Bulgarije, zijn daarvan een sprekend voorbeeld. Hongarije is een grensland, tussen het Sovjet-systeem en het democratisch kapitalistisch bewind. Met het binnenuitrukken van de Russische troepen is het particuliere bezit en de functie van het privaat-kapitaal niet verdwenen. Wel kregen de vakverenigingen, de organisaties der kleine boeren en de communistische partij meer invloed op de staat en zijn wetgeving. Tot een algehele aantasting van het beschikkingsrecht der private kapitalisten is het niet gekomen. Zolang het nog niet uitgemaakt was, dat er gevochten moest worden tussen democratisch kapitalisme en sovjetsysteem, trachtte men ook in Hongarije tot een compromis te komen.

Sinds de opmars van het Amerikaanse strijdfrent begint ook Rusland zijn krachten, waarover het kan beschikken, te organiseren. Daarbij worden de rechten en het bezit van het private kapitaal op zij gezet. Deze worden, als in strijd met het staatsmonopolie van het sovjet-systeem, gelikwidierd.

Maar de rechten van het private kapitaal zijn even zo vele steunpunten van het democratische-kapitalistische strijdfrent; hun likwidering vormt het eerste incident tussen de opmarcherende strijdmachten.

Wie kan zeggen, dat het niet eenzelfde betekenis heeft, als het bekende incident tussen Japan en China, dat het begin was van de Chinees-Japanse oorlog?

Het Russische optreden geschiedt ook in Hongarije, volgens zijn eigen methode.

Kort geleden werd de leider van de Boerenpartij Kovacs door de Russen gearresteerd, onder de beschuldiging van voorbereiding van een staatsgreep en van „spionage”. Toen kwam plotseling het bericht, dat Kovacs onder eede bezwarende verklaringen had afgelegd, tegen

Uit de inhoud:

1. Oorlogsdreiging en strijd.
2. Het heilige Rusland.
3. Stakingen in Frankrijk.

meerdere leden van de regering Ferenc Nagy. (Kovacs bevindt zich nog in hechtenis.) De premier Nagy bevond zich in Zwitserland en weigerde, toen hij er toe werd opgeroepen, naar Boedapest terug te keren. Ondertussen is door Dinnyes, de leider der kleine boerenpartij, een nieuwe regering gevormd. Alle Hongaarse diplomaten werden teruggeroepen, maar verscheidenen o.a., die in Zwitserland, Engeland en Amerika, weigerden te gaan, daar zij de wettelijkheid der huidige regering ontkennen.

Er is verder niets bekend geworden over de spionage van Kovacs en van de leden der nu afgezette regering; ook niet ten gunste van welk land, of tegen wie ze werd bedreven. Trouwens „bekenissen” en politieke processen hebben bij de Russen een eigen betekenis. De bekennissen aan de lopende band, in de processen tegen de oud-communisten Sinovjev, Radek e.a. voor de oorlog, zijn nog in ons aller geheugen en ook nog de methoden, die werden toegepast, om tot zulke bekennissen te komen. Men doet dan ook geen moeite om ook maar iets over de bezwarende verklaringen mede te delen; dat wordt later wel eens afgehandeld, en heeft dan waarschijnlijk geen betekenis meer. Van belang is alleen, dat een nieuwe regering is gevormd, die een nieuwe politiek gaat voeren. De banken werden onder staatstoezicht geplaatst, een hoge belasting op kapitaal, dat zich sinds 1940 gevormd heeft, is afgekondigd, en het vermogen van personen, zoals de afgezette ministerpresident, neemt de staat in bezit, terwijl hun grondbezit onder de kleine boeren zal worden verdeeld. In deze eerste drie maatregelen komt het kenmerkende der nieuwe politiek reeds naar voren. Als reactie volgde een stormloop op de spaarbanken. Duizenden geldbeleggers vragen hun tegoed op, omdat ze aantasting van hun kapitaalbezit door de staat vrezen. De afgezette ministerpresident, verschillende diplomaten en andere vooraanstaande personen, die verdacht worden van spionage nemen de wijk naar het buitenland, of keren niet naar Hongarije terug. Hun spionage was blijkbaar niet, anders, dan dat zij voorstanders waren van een politiek die het kapitaalbezit wil beschermen en die daarbij haar rugge-